

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XXXV. Coram.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

ius ad exigendum Imperium, aut dignitatem regiam acquisitum esse, pretendere velit, aut possit.

- 20 NOTANDVM IX. Iuramentum alicui præstitum tacitas in se conditiones continet; quarum vna est, *saluo iure & auctoritate Superioris*; Item, *si res in eodem statu permaneat*; prout docui in Theol. morali lib. 4. tract. 3. cap. 9. & sumitur ex hoc c. in fine, iun. Gl. & DD. ver. obseruari, vbi Imola n. 14. Sanchez lib. 3. moral. cap. 13. n. 9. Cùm enim à Thuringiæ Duce, aliisque quibusdam Principibus, Philippo, tanquam Imperatori electo, fidelitatis iuramentum præstitum fuerit, consequens est, vt, si eius electio à Romano Pontifice legitime reprobata & cassata sit, iuramenti eius obligatio per se cesset; eò quòd corruerit fundamentum, seu ratio fundandi obligationem iuramenti.

CAPITVLVM XXXV.

Coram.

PARAPHRASIS.

Cùm in quadam ecclesia duæ celebratæ essent electiones in discordia, mandauit Pontifex Innoc. III. Cardinali tit. S. Pudenzianæ, vt de earum valore cognosceret, & si vtramque cassandam esse iudicaret, Canonicis omnibus, qui in prouincia sunt, conuocatis aliam fieri electionem curaret; eamque, si à maiore & saniore eorum parte fuerit celebrata, per censuram ecclesiasticam firmiter obseruari faceret.

SUMMARIVM.

1. Ad electionem omnes, qui ius suffragij habent, vocari debent per literas, aut nuncium, & quidem de iure communi, non habita ratione, num in prouincia, vel extra eam sint; sed solum an locorum distantia, aliis circumstantiis consideratis, commode venire possint.
2. In dubio, an quis commode vocari potuisset & debuisset, iudex est Superior, cuius est electionem confirmare.

3. In qua ipsa re maximè, vti & in uocatione ad alios tractatus, v. g. rei ecclesiasticæ alienationem cuiusque ecclesiæ consuetudo spectanda, & sequenda est.

NOTANDVM Vn. Ad electionem omnes qui ius suffragij habent, vocari debent per literas, aut nuncium, prout declarauit supra.

Porro ex eo, quòd in textu dicitur, omnes qui in prouincia fuerint, conuocandos esse, collegerunt aliqui, omnes Canonicos, seu ius suffragij habentes, qui in eadem prouincia (siue Archiepiscopatu, vti explicat Capella Tholos. q. 42.) existunt, vocandos esse ad electionem; eos autem qui extra prouinciam sunt, non esse vocandos, arg. huius textus; Cuius rei ratio asserri potest; quia in prouincia existentes quodammodo pro presentibus habentur, qui autem extra prouinciam, pro absentibus, l. vii. C. de præscript. longi tempor. Sed respondeo cum Gl. hic ver. in prouincia, Innoc. Ioan. Andr. Anton. & Abate, & dico I. Spectato communi iure, omnes absentes ad electionem vocandi sunt, nõ habita ratione, num in prouincia, vel extra prouinciam existant; sed solum, an locorum distantia, aliisque consideratis circumstantiis, secundum boni viri arbitrium commode vocari possint; iuxta c. eum inter 18. vbi id docui, c. quod sicut 28. c. bonæ 36. c. quia propter 42. hoc tit. Atque ad eum Superiorem, cuius est electionem confirmare, pertinet postea iudicare, num aliquis absentium, qui vocatus non fuit, commode vocari potuisset, ac debuisset, si is de contemptu suo agat, vti colligitur ex c. vii. hoc tit. in 6. & tradit hinc Abb. n. 3.

Dico II. In hac ipsa re quàm maximè, spectanda est cuiusque ecclesiæ consuetudo, eaque sequenda; Idque siue consuetudo sit, vt nemo vocetur ex ijs, qui absentes sunt à loco, vbi electio fieri debet, argum. c. cum in ecclesiis, 33. vbi id Gl. annotauit, ver. si commode, de præb. in 6. Quia notum est, quòd per consuetudinem ius eligendi sicuti acquiri potest, iuxta c. 3. de causa possess. & propriet. ita etiam restringi, vel omnino amitti;

mitti: quemadmodum etiam dici solet, quod consuetudo iurisdictionem dat & aufert, DD. in c. cum contingat, 13. de foro comp. siue consuetudo sit, vt omnes, vbicunque sint, absentes vocari debeant: Ea tamen intelligenda, dummodo sine graui ecclesie detrimento aduocari possint, nam alioquin, vt damnosa ecclesie consuetudo aboleri deberet: Deinde vt ij ad diem electionis rationabiliter definitum, aduenire possint; quia alioquin frustra vocarentur. Et quæ hic dicuntur de vocandis Capitularibus ad electionem, locum etiam habent, si consuetudo alicubi sit, vt omnes vocentur ad tractatum, v. g. rei ecclesiasticæ alienationem. Verum seclusa consuetudine, necesse non est absentes vocari ad tractatum, & consensum præstandum alienationi, secundum Gl. communiter receptam in cit. c. cum in ecclesiis, ex Auth. hoc ius porrectum, iun. Gl. ver. maiore, c. de SS. Ecclesiis; quemadmodum nec ad alias res tractandas, nisi magni admodum momenti sint.

Ad argum. ex hoc c. desumptum respondetur, esse responsionem hic à Pontifice datam ex causa aliqua speciali; siue propter particularem eius ecclesie consuetudinem; siue propter circumstantiam aliquam, ob quam visum fuit Pontifici, omnes Canonicos, qui in prouincia erant, vocandos esse: Et fortasse nulli fuerunt tunc absentes extra prouinciam. Ad cit. l. vlt. dici debet, esse illud peculiariter decretum in ordine ad vsucapionem rerum immobilium perficiendam, vt habentes domicilium in eadem prouincia, siue sub vno eodemque regimine sunt, prout docui lib. 3. Theol. moralis, tract. 1. de iust. cap. 8. n. 13. Ideoque ad casum nostrum transferri non posse.

CAPITVLVM XXXVI.

Bonæ.

PARAPHRASIS.

Cum S. Cremonensis Episcopus, in ægritudine constitutus morti vicinus esset, Ca-

pitalum H. Canonicum, eo tempore Regij studiis vacantem ad noui Episcopi electionem vocauit, constituto termino Vigiliæ Pentecostes: Deinde mortuo Episcopo S. in Feria secunda Pentecostes, antequam corpus sepulturæ traditum esset, Archipresbyterum eius ecclesie per compromissum in Episcopum elegerunt. At verò H. postea adueniens, quod existimaret electionem eam, ad quam ipse vocatus non fuerat, sed contemptus, nullius momenti esse, atque eligendi facultatem ad se solum deuolutam esse, Archidiaconum elegit. Controversiâ istâ ad Innoc. III. Papam delatâ, censuit in primis, electionem ab H. factam, priusquam prior electio Apostolicæ Sedis auctoritate cassata esset, nullius esse momenti, & in pœnam temerè præsumptæ electionis ipsi iniunxit, vt si Capitulum denud conueniens electionem priorem de Archipresbytero renouet, contradictionis vocem emittere non posset. Enimverò hanc ipsam quoque à Capitulo factam electionem, iustitia exigente Pontifex cassauit, partim quia corpore Episcopi defuncti nondum sepulturæ mandato, de electione tractatum instituerunt contra canonicas sanctiones; partim quia H. Canonicus, contemptus fuit: in huiusmodi autem casu plus vnius contemptus, quàm multorum contradictio obesse solet. Neque excusationem affert, quod idem H. citatus fuerit; quia citatio ea legitima non fuit, sed temeraria, quippe facta ante mortem Episcopi; & ideo obligare non potuit citatum.

S Y M M A R I V M.

1. *Viuentis Prelati ecclesie, etiam si eius vita desperata sit, illicitus & inualidus est tractatus de electione successoris.*
2. *Citatio ad nouam electionem ante mortem Prelati, ipso iure irrita est.*
3. *Per tractatum intelligitur ille, qui collegialiter fit, extra illum prohibitum non est, incidenter ac veluti per accidens mentionem facere de reiecta persona substituitur.*